

Duurzaamheid (Eng: *Sustainability*) komt er in het kort op neer dat in een duurzame wereld mens (*people*), milieu (*planet*) en economie (*profit*) met elkaar in evenwicht zijn, zodat we de aarde niet uitputten. Duurzaamheid is een “ontwikkeling die aansluit op de behoeften van het heden zonder het vermogen van toekomstige generaties om in hun eigen behoeften te voorzien in gevaar te brengen”.

Kortom: de aarde zo gebruiken dat de toekomstige generaties er ook nog plezier van kunnen hebben.
Bij duurzaamheid kan de aarde ook op langere termijn het totaal van onze consumptie dragen.

We **gedragen** ons nu niet duurzaam

Bedreigingen zijn:

- Klimaatverandering als gevolg van uitstoot van broeikasgassen
- Verspilling van grondstoffen
- Tekort aan zoet water
- Afval en schadelijke stoffen die in het milieu (bodem, water en lucht) belanden
- Afname van de biodiversiteit
- Uitbuiting en schendingen van mensenrechten

Door het kijken naar de **ecologische voetafdruk** kan je bepalen hoeveel ruimte er per persoon nodig is om alles wat die persoon verbruikt te produceren.

Van mondiaal naar lokaal

Het klimaat verandert in een rap tempo om ons heen en de toekomst ziet er alleen maar slechter uit. Maar wij kunnen die verandering **tegengaan**. Want hij wordt vooral door mensen veroorzaakt. Daarover is 97% van de klimaatwetenschappers het eens.

Maar voor bewoners en bedrijven is het vaak lastig om **goede en betrouwbare informatie** te vinden om **duurzamer te wonen, werken en leven**.

Velen leven met **vragen**: kan **ik** iets doen? **Waar** begin ik? **Wat** levert het op en wat kost het wel niet? **Wie** gaat mij helpen?

Klimaatdoelen

Gemiddelde temperatuurstijging op aarde blijft onder 2%

Aarde

2020 -20%
2050 -100%

Nederland

2020 -25%
2050 -100%

Overijssel

2023 -26%
2050 -100%

Deventer

2019 ??
2030 - 100%

Bewoner

Duurzaam Deventer

Deventer wil serieuze stappen zetten om lokaal de duurzaamheid te vergroten. **De gemeente** richt zich op de volgende onderwerpen:

- Energietransitie
- Circulaire economie
- Duurzame mobiliteit
- Klimaatadaptatie en openbare ruimte
- Milieu
- Vitaal platteland

Het duurzaamheidscentrum Deventer

Het duurzaamheidscentrum gaat een belangrijke rol spelen om de gemeentelijke doelen te halen.

Het duurzaamheidscentrum is er voor bewoners en bedrijven in de gemeente Deventer om ze te informeren, inspireren en te activeren op het gebied van duurzaam denken en doen.

Het duurzaamheidscentrum helpt je om nieuwe stappen te zetten naar een klimaatneutraal Deventer.

De etalage

De etalage van het duurzaamheidscentrum verleidt de bezoeker om naar binnen te komen. Naast de activiteitenkalender zie je ook opstellingen van de permanente en thema-expositie.

Voorzet inrichting centrum

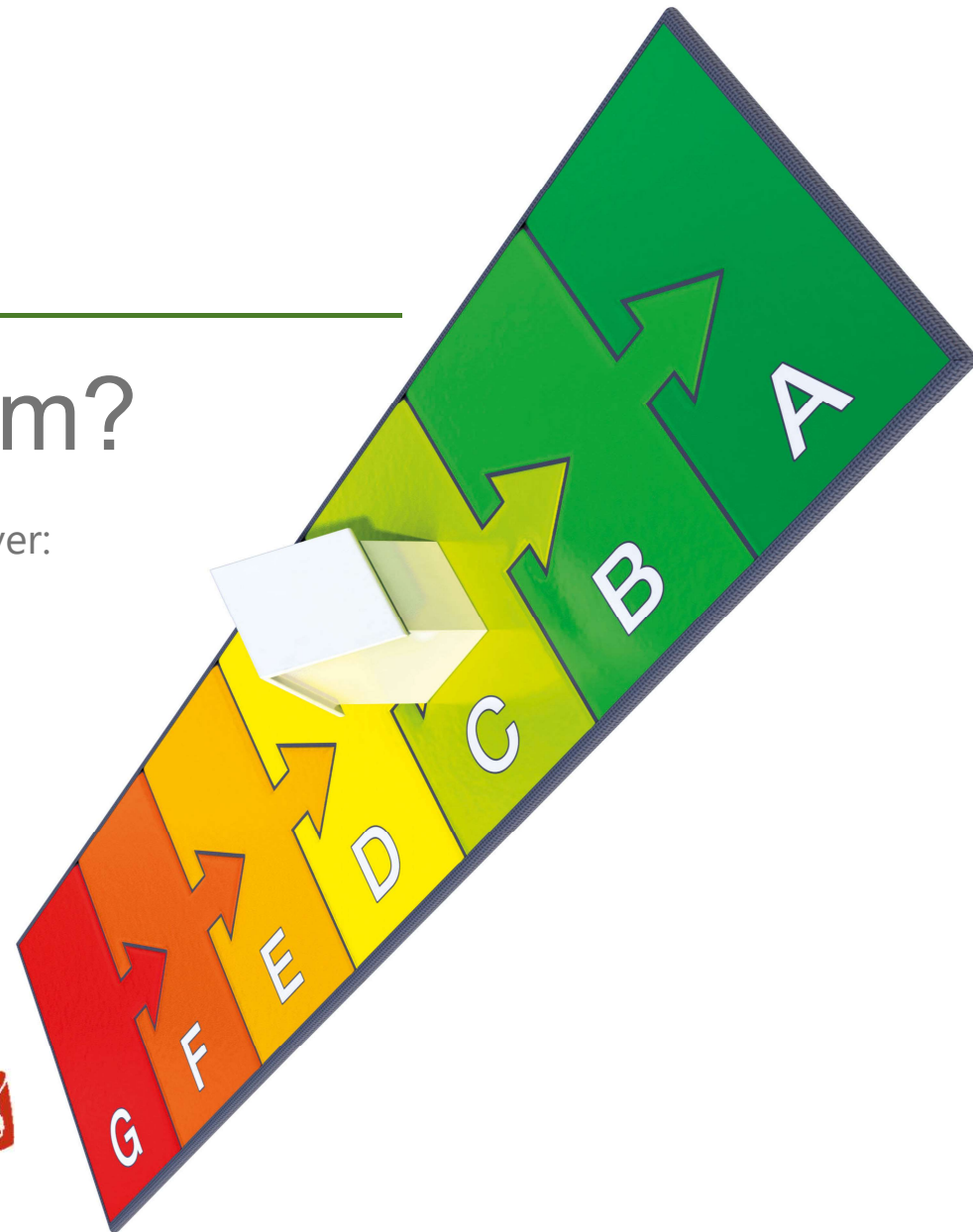
Wat vind ik in het centrum?

Aan de hand van 5 thema's krijgt de bezoeker informatie over:

1. Wereldwijde voetafdruk
2. Wat wil de gemeente?
3. Wat kan de buurt?
4. Wat biedt het bedrijfsleven?
5. Wat kan ik doen?

Een verbindende rode draad tussen de thema's is de **ecologische voetafdruk** waarbij aandacht is voor:

- Wonen en energie besparen
- (Lokale) duurzame energie productie
- Vervoer
- Kleding
- Voedsel
- Afval en hergebruik van spullen

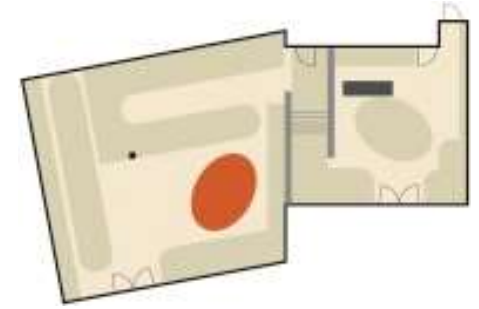
In de **etalage** zien voorbijgangers informatie over de vaste- en wisselexpositie, agenda en energiemonitor.

Sfeerimpressie

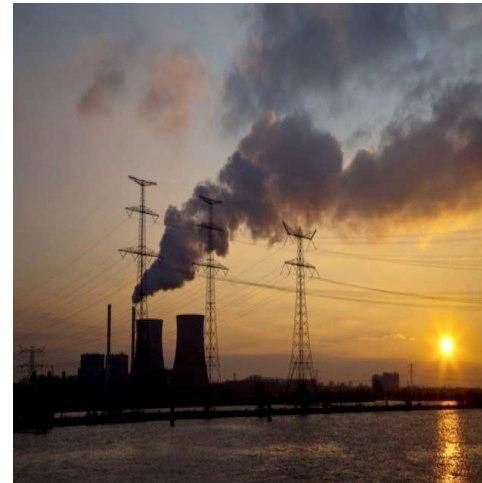
duurzaamheidscentrum Deventer.

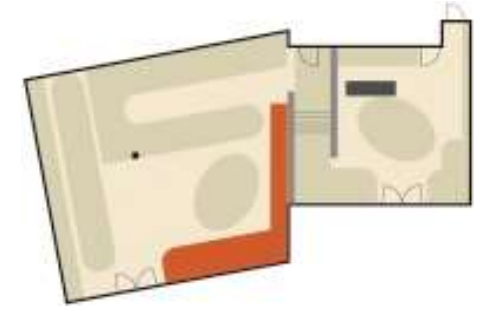
Als het centrum open is, is er altijd een getrainde vrijwilliger aanwezig die vragen kan beantwoorden of bezoekers kan doorverwijzen.

1. *informeren*: over de wereldwijde voetafdruk

Dit is er aan de hand.

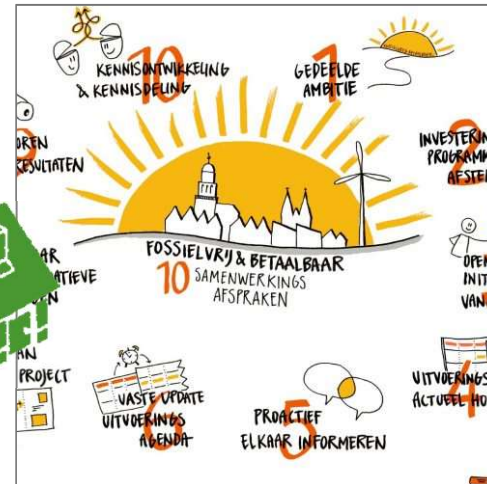

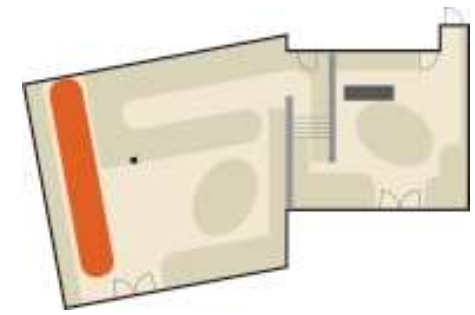

2. inspireren: wat wil én doet de gemeente Deventer

Plannen en initiatieven van de gemeente Deventer, bijvoorbeeld:

- Energieneutraal 2030
- Regionale Energie Strategie
- Warmteplannen - binnenkort
- Wijkaanpak Zandweerd
- Klimaatadaptatie – voor bewoners, buurten en bedrijven
- Vermindering afval
- Fietsvoorzieningen
- Laadpalen, autodelen
- Verbinding stad – platteland
- Et cetera

3. inspireren: wat kan de buurt realiseren?

Initiatieven op wijk/straatniveau, bijvoorbeeld

- Dak Sallcon, postcoderoos
- Stadsverwarming
- Collectieve isolatie
- Bakfiets delen
- Deventer Schoon
- Bomen planten
- Wijk vergroenen

Ecologische voetafdruk op buurniveau -
wat kan je bereiken door samenwerking?

Bewonersinitiatief Vogelslag

In de wijk Vogelslag (Colmschate) werken de bewoners samen aan klimaatadaptatie, door hun huizen af te koppelen van hemelwater, hun platte daken te vergroenen, geveltuinen aan te leggen en verantwoordelijkheid te nemen voor het gemeenschappelijk groen.

Zonneroos

Het coöperatieve zonnedak van Deventer Energie, is voor bewoners en ondernemers in de omgeving van Sallcon. Op het dak van Sallcon heeft Deventer Energie een coöperatief zonnedak gerealiseerd van 500 zonnepanelen. Bewoners en ondernemers in de ruime omgeving van het pand konden deelnemen aan dit Zonneroosproject, waarmee op een financieel aantrekkelijke manier eigen zonne-energie wordt opgewekt.

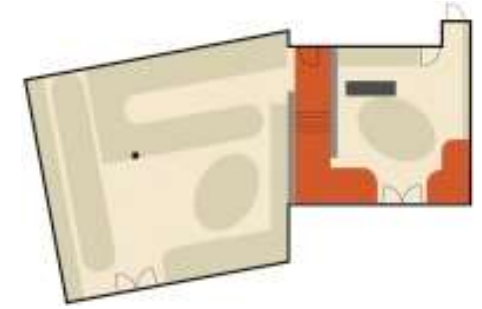

4. *inspireren*: welke oplossingen bieden **bedrijven**?

Voorbeelden van innovatie, in te vullen door presentaties vanuit het bedrijfsleven.

- Technieken voor een energiezuiniger wijk of huis:
 - Isolatietechnieken
 - Energieopwekken met bv zonnepanelen, wind, warmte uit oppervlaktewater etc
 - Verwarming en koeling met bijvoorbeeld warmtepomp, stadsverwarming, infrarood
- Financiering en subsidies
- Advies, begeleiding van uitvoering
- En wat doen doen bedrijven zelf om te verduurzamen?

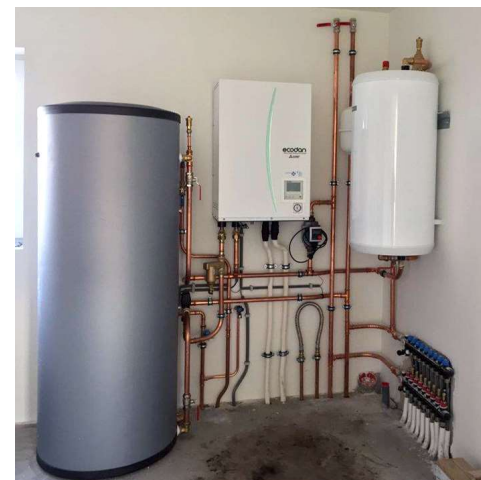

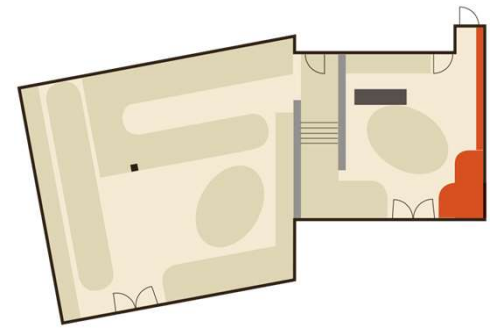

5. *activeren*: wat kan **ik** doen?

Welke stappen kan ik vandaag en morgen zelf zetten om duurzamer te worden?

- Wonen en energie besparen
- Lokale duurzame elektriciteit en warmte
- Vervoer
- Kleding
- Voedsel
- Afval en hergebruik van spullen

Thema-exposities en thema-activiteiten

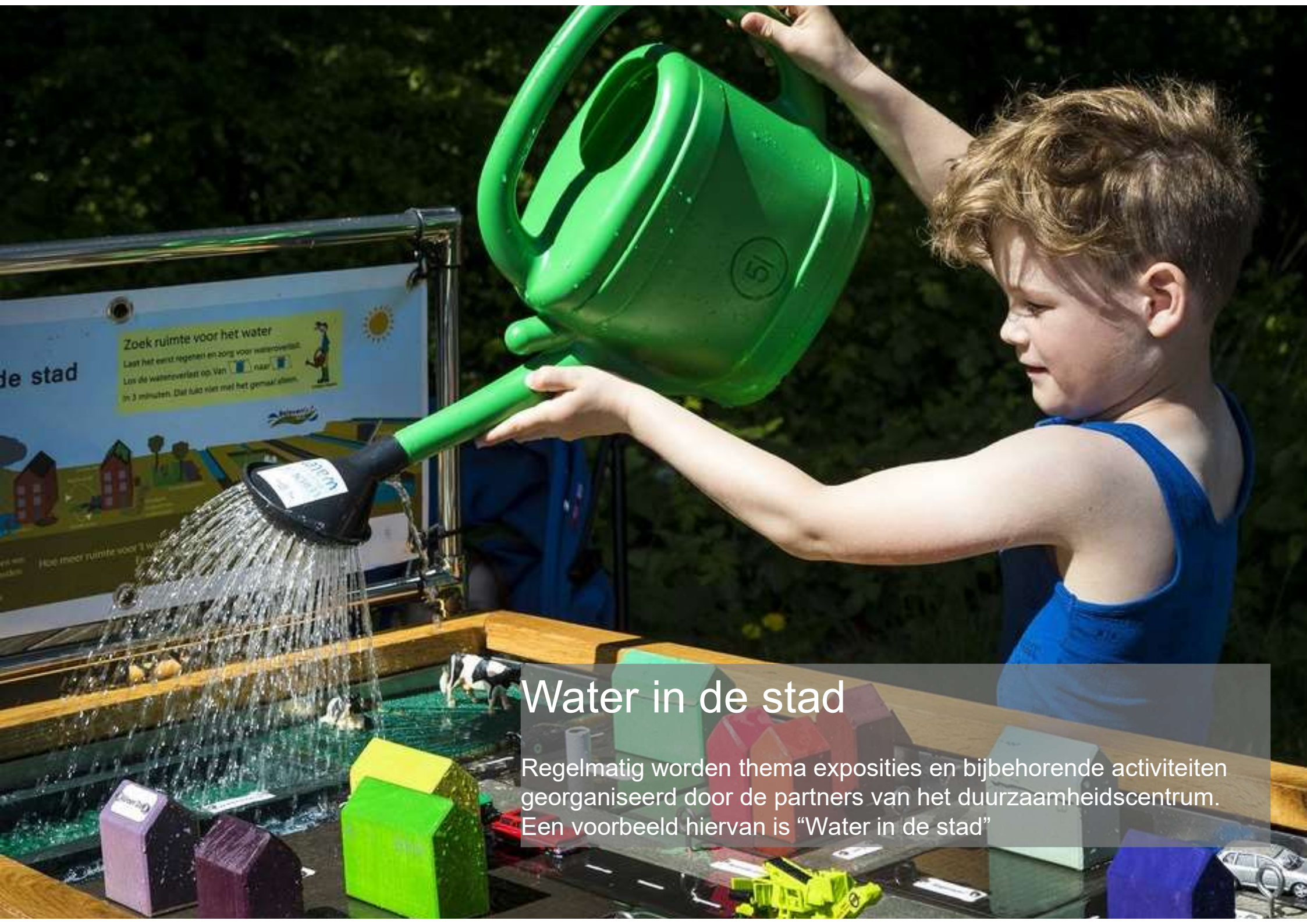
Naast de permanente expositie worden er regelmatig **thema-exposities** georganiseerd en bijbehorende **thema-activiteiten**.

Thema's kunnen bijvoorbeeld gaan over een **actueel duurzaamheidsthema** in de media, een **landelijk of lokaal** initiatief.

Voor de **invulling** hiervan maken we graag gebruik van de kennis en kunde van onze partners.

Voorbeeld van een thema-expositie georganiseerd door studenten of scholieren

Water in de stad

Regelmatig worden thema exposities en bijbehorende activiteiten georganiseerd door de partners van het duurzaamheidscentrum. Een voorbeeld hiervan is "Water in de stad"

Agenda duurzaamheidscentrum

TER ILLUSTRATIE

Repair café

Is je boormachine, spijkerbroek, hobbelpaard, strijkijzer, leunstoel, fietstas of broodrooster kapot? Alles is welkom! Beter opgelapt dan weggegooid!

Van gas los - lezing

Van het gas los, allemaal leuk, maar hoe dan? Is zo'n warmtepomp nou wel of niet een slim idee? In deze lezing krijg je een overzicht van alle do's en don'ts.

Zwerfafval speurtocht

Ga met ons mee op pad en ontdek hoeveel stiekeme blikjes, papiertjes en flesjes jij kan ontdekken!

za 2 nov

zo 10 nov

vr 22 nov

zo 30 nov

Escape the Greenhouse

De ultieme Escaperoom: hoe komen we uit de penarie en stoppen we het broeikaseffect?

wo 6 nov

Duurzame boodschappen - workshop

Hoe kies je tussen lekker, goedkoop, milieuvriendelijk, diervriendelijk en eerlijk? Wat betekenen al die keurmerken? In deze workshop wordt het overzichtelijk.

do 14 nov

Rondleiding

Rondleiding door het duurzame stadhuis en het duurzaamheidscentrum

wo 27 nov

Duurzame huizenroute

Bewoners stellen hun huis open en laten hun duurzame maatregelen zien in en om het huis.

Activiteiten in en om het centrum

In en om het duurzaamheidscentrum worden regelmatig activiteiten georganiseerd. Een voorbeeld hiervan is de workshop "afvalscheiding voor bedrijven". Maak een sorteeraanlyse van je eigen afval.

De organisatie

Minstens 4, liefst 5 dg/wk open	Kwaliteit	Samenwerking	4 jaar commitment	Het team
Het centrum is minstens 4, liefst 5 dagen per week open van 10.00 -17.00, inclusief de zaterdag, en tot 21.00 op de koopavond. Regelmatig organiseren we in en om het centrum diverse activiteiten.	1x per jaar evalueren we de kwaliteit van het centrum, o.a. door middel van feedback van bezoekers. Deskundige mensen toetsen daarbij of het centrum nog bij de tijd is en adviseert wat moet worden aangepast. Zij zullen ook adviseren bij de initiële inrichting.	Deventer Energie en de Ulebelt hebben de handschoen opgepakt om het initiatief van de gemeente uit te voeren. Deze samenwerking wordt op verschillende manieren ondersteund door een breed scala aan partners.	Mensen moeten het centrum kunnen vinden. In de opzet van het centrum wordt (veel) tijd en geld geïnvesteerd. Het centrum moet minimaal 4 jaar kunnen functioneren om een effectieve bijdrage te kunnen leveren aan duurzaamheidsdoelstellingen.	Een betrokken team van 8 vrijwilligers bestuurt het centrum. Daarnaast is er een groep van getrainde vrijwilligers die gedurende de openingstijden van het centrum bezoekers van advies kan voorzien of kan doorverwijzen.

Meetbare doelen centrum 2019 - 2023

5.000

Bezoekers en deelnemers
aan activiteiten per jaar

500

Verwijzingen naar experts
per jaar

7½

De gemiddelde beoordeling van
het duurzaamheidscentrum en de
wooncoaches

Deventer Energiemonitor

Inzicht geven in het energieverbruik
in de gemeente Deventer

Financieel

	2019 aanloopjaar (oct/ dec)	2020 jaar 1	2021 jaar 2	2022 jaar 3	2023 jaar 4
Permanente expositie en activiteiten					
Ontwikkelen en realisatie permanente expositie	€ 25.000				
Onderhoud tentoonstelling		€ 7.500	€ 7.500	€ 7.500	€ 7.500
Vrijwilligers vergoeding (bezetting tijdens openingstijden)	€ 5.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
Communicatie en publiciteit (algemeen)	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500
Organisatie advies en voorlichtingsfunctie	€ 750	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500
Inhoudelijke programmering, externe contacten	€ 750	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500
Voorlichtingsavonden, workshops,	€ 1.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
Kosten permanente expositie	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000
Tijdelijke exposities en bijbehorende activiteiten					
Ontwikkeling en realisatie tijdelijke exposities	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Thema voorlichtingsavonden en thema workshops	€ 500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500
Communicatie en publiciteit (tijdelijke expositie)	€ 500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500
Kosten tijdelijke exposities	€ 11.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000

Voor de permanente expositie en activiteiten vragen wij de gemeente € 35.000 per jaar.
Voor tijdelijke exposities en activiteiten vragen wij daarnaast een bijdrage van € 15.000 per jaar.

Toelichting

Aanname is dat facilitaire middelen en IT-infrastructuur kosteloos beschikbaar worden gesteld vanuit de facilitaire organisatie van de gemeente

Roadmap – april tot opening 10 oktober

Het draagvlak – onze partners

Van onze partners

“Het klimaat kán je niet ontkennen.”

*Huub Vervoorn
Manager Operations Circulus Berkel*

“Samen vorm geven aan een veranderende wereld!”

Ecolyceum Deventer

“Het klimaat op onze aarde is één van de meest belangrijke aspecten die zorgen voor een leefbare planeet. Dit klimaat wordt door onze leefwijze ernstig bedreigd en verdient de volle aandacht van onze medemens. Bewustwording om tot een meer verantwoorde leefwijze te komen start met het verstrekken van de juiste informatie, het informatiecentrum is hierbij van onmisbare waarde.”

Peter Nieuwenhuis, adjunctdirecteur Van Dorp

“Presentaties van ideeën door leerlingen van 4-12 jaar - die hebben vaak prachtige plannen zonder beperkingen”

*Dorien Tarmastin
Directeur Deventer Leerschool*

“Duurzaamheidscentrum als broedplaats, waar studenten en professionals elkaar ontmoeten en samenwerken aan duurzaamheidsopgaven”

Bauke de Vries, Docent/onderzoeker duurzaamheid, Saxion

“Duurzaamheid kan alleen samen met bewoners. Hiervoor vormt de stadsetalage een fantastisch podium!”

*Matthijs Nijboer
Directeur, Natuur & Milieu Overijssel*

“Wij helpen u graag bij het verduurzamen van de stad door het voorkomen, verkorten, veranderen en verschonen van verplaatsingen”
“Veranderen begint bij je zelf. Bij Goudappel is de CO2 emissie per fte sinds 2016 met maar liefst 24% gedaald!”

Wim Korver, directeur Goudappel Groep

“Het duurzaamheidscentrum als platform om mensen kennis te laten maken met duurzame landbouw in eigen omgeving en om bewustwording te creëren over de herkomst van ons voedsel. Het duurzaamheidscentrum en Salland Boert en Eet Bewust brengen voedselconsumenten en -producenten bij elkaar.”

Heleen van Beek, Coördinator Salland Boert en Eet Bewust

Van vingerafdruk naar **voetafdruk** van Deventer!

De gemeente Deventer heeft vingerafdrukken van haar inwoners als thema voor het stadskantoor gebruikt.

Hoe mooi zou het aansluiten als we aan de vingerafdruk een voetafdruk kunnen toevoegen!

Een **ecologische voetafdruk** welteverstaan. Want om de klimaatdoelstelling te halen moet die afdruk kleiner worden.

Het duurzaamheidscentrum gaat hierbij een rol spelen door inwoners te **informer**en en te **inspireren**, te **advise**ren en te **active**ren over duurzaamheid. De ecologische voetafdruk gebruiken we daarbij als thema en rode draad.